

Disponent Karlsen

1. utgave, 1. opplag
Utgitt av: Foretaket for innbilt
sannhetssøkende virksomhet
i samarbeide med epic.no
2016

forside og layout: webverket.no
papir: Xxx 100 g
font: Garamond 10,5 pt
trykkeri: CopyCo
ISBN xxx-xx-xxxxxx-x-x

Disponent Karlsen
pingpongfortelling nr. 3

De hadde allerede spist da gjestene kom. Ver-
ten befant seg for øyeblikket i boligens toa-
lettavdeling der han stirret olmt på det mykt-
lukkende toalettsetet som hadde kilt seg fast
midtveis mellom åpen og lukket posisjon.
Han ville sette seg over skrevs på det latterli-
ge setet for på den måten å klemme det ned,
men han mistet balansen så hans eget myke
lem kom i klem mellom toalettsporselenet og
toalettsetet, og i den posisjonen fant mykt-
lukkingsmekanismen det for godt å gå i lås
igjen.

Med sammenbitte tenner forbannet han dør-
selgeren som hadde prakket på ham setet.
Men mest av alt forbannet han seg selv. Han
hadde jo allerede ved første øyekast kunnet
konstatere at dørselgeren var en ufordra-
gelig parveny, og ønsket mindre enn noe
annet å jekke ham opp enda noen trinn på

karrierestigen ved å kjøpe dette latterlige toalettsetet han slett ikke trengte. Etter et to timer langt mislykket forsøk på å bli kvitt den innpåsletne kleggen, hadde han til slutt måttet gi tapt.

Nå stod han der og kunne verken komme opp eller ned. Beina hadde begynt å verke av å stå tvekroket og han var redd for å falle. Bare tanken fikk ubehagelige bilder til å strømme på. Best å ikke tenke på det. Han hadde ikke noe sted å holde seg fast. Sisteren var bygget inn i veggen og toalettsetet kraget ut fra veggen som et stupebrett. Det var sånn baderom skulle utformes. Funksjonelt og effektivt. Han så seg om etter noe han kunne bende opp setet med, men alt han så var små, delikate krukker med kremer og bomull. Skulle han skrike, sette i gang og ule? Midt i den fortvilte posisjonen han befant seg i kom en tanke ham til unnsetning, en riktig nådesmule, som hans gamle mor ville ha sagt.

Midt i dørselgerens talestrøm hadde vel ordet hydraulikk vært nevnt? Og hadde ikke vakt-

mesteren, forøvrig en innbitt luditt, en gang forklart ham at grunnen til at utgangsdøra smalt så særdeles lite myktlukkende igjen, var at hydraulikken i dørlukkeren var ødelagt? Ville det være mulig å stikke hull på en pumpe i toalettsetets hydraulikk? Han fiklet løs slipsnålen og famlet seg fram til setets hengsler.

Han hadde aldri hatt noe særlig til overs for luditter, men nå sendte han vaktmesteren en takknemlig tanke. Svetten rant. Han hadde slipsnålen, den han hadde fått i julegave fra ledelsen i det firmaet der han i flere år hadde jobbet som disponent, mellom tennene, mens han med den ene hånden famlet seg fram langs toalettsetets hengsler for å finne et sted han kunne stikke inn nålen. Den andre brukte han til å holde seg fast i setet med. Han kjente hvordan tyngdekraften motarbeidet ham og at det sved i leggmusklene. Toalettsetet var vått av svette og han kjente hvordan hånden begynte å gli.

Håndens glatte og buete bevegelser langs toalettsetet, minnet ham på noe annet vakt-

mesteren hadde forklart ham en gang. Han kunne helt klart se vaktmesteren for seg, der han ivrig gestikulerte, iført klassisk vaktmesterantrekk – blå snekkerbukse og rutete flanellskjorte. «Tenk deg Universet som eit flatt papirband. Ta deretter tak i endane og vri bandet ein halv gong rundt, før du limer saman endane. No vil papirbandet ha ei samanhengande overflate som vender utover og innover på same tid. Byt så ut papirbandet med ein sykkelslange. Det du no må sjå for deg er ein tube- (eller røyr-)forma modell i ein slags fjerde dimensjon – der overflata på slangen vender både innover og utover på same tid. Det er det som er ein møbius!»

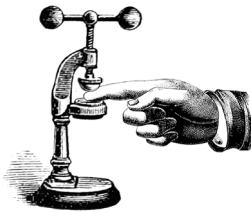
«Eller sagt på ein annan måte: Vi vil på same tid kunne sjå ein og same himmellekam langt ute i verdsrommet på heilt ulike stadium i utviklinga.» Plutselig gled den svette hånden på den glatte porselensringen og han så i ett og samme øyeblikk seg selv før han havnet i denne ytterst penible situasjonen, og som om det var et parallelt univers, så han også hva som vil komme i den nærmeste fremtiden. Ufrivillig satte han i et høyt og skingrende

skrik. Så ble alt stille. Hvitt og stille som om en barmhjertig hånd forsøkte å gripe inn og tåkelegge hans fremtidssyner.

Da tåken begynte å lette kunne han høre en fjern ringling som av dombjeller. Kom noen for å hente ham med hest og slede? Ja, det nærmet seg vel slutten nå. Men han skulle være tapper til det siste. Det klirret stadig nærmere. En nøkkel ble fomlet fram fra et svært knippe og døra gikk opp. Over ham skimtet han noe bekymret hoderystende og vaktmesteraktig. Han så en armbevegelse, hørte et klikk, og kjente i samme øyeblikk hvordan en fortrengt, men allikevel høyst tilstedeværende smerte, lettet sammen med resten av tåka.

«Nei, no tykkjer eg du let det gå litt vel langt, disponent Karlsen. Eller meir presist: let den gå litt vel langt.» Vaktmesteren pekte ned på noe bak disponent Karlens rygg. Han krøp forsiktig opp på alle fire og vred nakken for å få øye på hva vaktmesteren mente. Noe lun-kent skled ned fra korsryggen og klasket mykt ned på gulvet mellom knærne hans. Han luk-

ket øynene og hørte hvordan vaktmesteren fortsatte: «Rett nok er eg ein teknologipessimist, men det eksisterar faktisk moderne og mindre plagsame metoder for, eh..., forlengning. Og, eh... Nei, desse trendtendensane skjøner eg meg slett ikkje på. Berre ring, du, om du treng meir hjelp. Til noko anna.»

Han snudde seg rundt og ble sittende krum-
bøyd med hodet mellom knærne og armene
slapt ned langs siden. Han kjente en myk
lunkenhet mot låret og glippet med øynene.
Tåken seg inn over ham igjen, og han hør-
te den fjerne ringlingen, som av dombjeller,
det minnet om dørklokken. Så hørte han en
stemme, nei to stemmer. Det var vaktmeste-
ren og toalettseteselgeren sine stemmer han
hørte: «Sjå for deg ein tube- eller røyr-forma
modell i ein slags fjerde dimensjon – der qu-
ick-release-hengslene påtar seg jobben med
å lukke setet nesten helt av seg selv, og der
overflata på slangen vender både innover og
utover på same tid mens setet bare synker og
synker, mykt og lydløst ned mot skålen når
det slippes.»

Han lå på ryggen. Alt var hvitt omkring ham.
Den intense smerten hadde sluppet taket. Et
sted langt bortefra hørte han et sorl av stem-
mer som pulserte i styrke, og der var ringlin-
gen igjen og noen reinsdyr som gikk og beitete
i hvit mose og en hånd på en arm iført rutete
flanellskjorte. «Eg fann dette slippbelegget»,
sa vaktmesteren og rakte disponent Karlsen

en liten pappeske. «Berre sånn i tilfelle du ein gong skulle ha bruk for det», sa vaktmesteren og blunket megetsigende. Karlsen grep ut i lufta som om han søkte den barmhjertige hånd.

Vaktmesteren lukket døra varsomt etter seg, og disponert Karlsen var på nytt overlatt til seg selv, med en pakke med slippbelegg og et lem som var forstrukket til det uigjenkjennelige. Han tok tak i badekarkanten og stavret seg opp. Toalettsetet rørte han ikke. Det hadde lukket seg opp igjen og forsøkte å se innbydende ut med et gapende smil, men han lot seg ikke lure flere ganger. Tåken hadde lettet og gangsynet var på plass igjen. Han dro opp buksene, men innså imidlertid raskt at boksertshortsen ikke ga tilstrekkelig hold for utstyret som dinglelet langs låret innenfor dressbuksene. Skulle han teipe opp lemmet med plaster, som en serpentin, liksom; eller skulle han ta sjansen på å forlate baderommet for å finne fram en strammere underbukse inne på soverommet?

Mer rakk han ikke å tenke før han igjen falt om kull på baderomsgulvet og den hvite tåken tyknet til i hodet hans. I denne grøtete tilstanden tok han tak i sitt ugjenkjennelige lem og begynte å rulle det varsomt sammen til en vakker serpentin. Han smilte og nynet mens han møysommelig festet det til låret med halvgjennomsiktig legetape. Så åpnet han døra og krabbet i retning av stemmesurret. Han nærmet seg soveromsdøra. Den var lukket. Han tok tak i dørhåndtaket og dro seg møysommelig opp. Døra slo inn i rommet med et brak, og han ble liggende på soveromsgulvet i sin fulle lengde.

«Jøss, hvem er det?» hørte han en stemme si. «Det er min mann», svarte en kvinnestemme. «Hva i all verden gjør han her, jeg syntes du sa at han var bortreist?» «Spiller nå det noen rolle? Jeg har jo sagt at jeg ikke er interessert.» «Men vi er jo så godt i gang. Jeg har ikke fått forklart deg ferdig de vidunderlige mulighetene dette byr på.» Nå husket han hvor han hadde denne stemmen fra. I den flerfoldige ganger ydmykete disponent Karlsen vokste det fram et raseri så overveldende der han lå

naken fra livet og ned, og med en deformert penis i en serpentinformet rull, pent tapet til innsiden av låret. Men det eneste han greidde å presse fram var «Du skal da ikke stå der og lefle med henne!»

Disponent Karlsen rullet seg over på siden slik at han fikk bedre overblikk over situasjonen. Joda, han hadde hørt riktig. Den karakteristiske smiskete stemmen tilhørte den fordømte dørselgeren som tydeligvis ikke hadde latt seg skremme av hans innbitte oppfordring. Nåvel, så fikk han uttrykke seg klarere, da. «Ligg unna min kone og se og kom deg til hælvet ut herfra!» brølte han. «Nei, men Holger, da! Du misforstår. Fredrik og jeg diskuterer bare mulighetene for å installere en myktlukkende skyvedørsgarderobe.» Hun ilte hjelpsomt bort til ham og fikk ham opp på beina. Hun var kledd i en nydelig aftenkjole i mørkelilla silke. Strutsefjærbesetningen langs den dype utringningen kilte ham på nesen og framkalte en ugjendrivelig kribling. Før han rakk å vurdere konsekvensene for hans serpentinopprullede lem, brakte nyset løs, og i samme øyeblikk rev lemmet seg løs fra lege-

tapen og strakte seg ut i rommet som en 17. mai-blåse fra femtitallet; dog uten å gi fra seg det klassiske tutet.

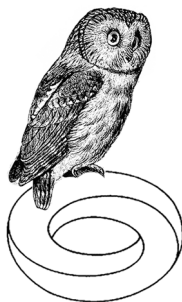
På veien dro det med seg strutsefjærbestningen rundt konas hals. Det banket på døren. Det var gjestene som lurte på hvor vertskapet hadde tatt veien. De stod sammentrengt i døråpningen og glante nysgjerrig på dette selsomme tablået. Der var verten med et umenneskelig langt og stivpyntet lem, vertinnen med den nydelige selskapskjolen, halvveis flerret av kroppen, og selgeren som hadde kastet seg ned på gulvet for å hindre at 17. mai-blåsen skulle slå ham over ende.

Etter noen overraskede gisp senket en øredøvende stillhet seg. Samtlige var fordypet i intens grubling. Gjestene prøvde hver og en å forstå det de så, på mer eller mindre villige måter. Vertskapet prøvde å finne passende formuleringer som kunne normalisere omstendighetene. Dørselgeren, trolig den eneste av de tilstedeværende som kunne dra nytte av situasjonen, var den første til å ta ordet. Han hadde klekket ut en sinnrik plan

og spratt nå opp fra sitt skjulested mens han skrålte fram en takk til vertskapet for deres fantasifulle introduksjon til hans produkt-presentasjon «Myktlukkende mekanismer for alle organismer». Han hjalp gjestene i gang med en begeistret applaus og geleidet dem ned til underetasjen hvor det lovete foredraget ville finne sted.

Da den støyende selgeren hadde forsvunnet ut av soverommet med den siste gjesten, som fortsatt hadde blikket hengende fast i den surrealistiske scenen som han ikke helt så ut til å ville slippe taket i, ble vertskapet stående igjen et kort øyeblikk, lenge nok til at de fikk utvekslet en hel rekke megetsigende, uavklarte og spørrende blikk. Det inntil nå så umenneskelig utstrakte og stivpyntede lemmet hadde trukket seg en smule sammen, og hang bedrøvet ned så det så vidt berørte gulvet. Bare strutsefjærene vaiet lydløst frem og tilbake. Utover det fantes det ingen bevegelse i rommet. Stillheten mellom ektefellene var rungende, ladet av bilder, ord og tanker som ingen av dem greidde å finne uttrykk for. Han kremtet, hun så på ham, blikket glassak-

tig, som en manet, tenkte hun, så blunket hun så vidt og han trodde hun skulle til å si noe, men det gjorde hun ikke, så han kremtet litt igjen. Da kremtet hun også, men så stoppet alle tilløp til videre kretning, for inn gjennom døren kom den larmende selgeren med en whiskyflaske i hånden. «Nå venter vi bare på dere», sa han. «Hva med en liten, sterk en? Ufortynnet», la han til og blunket på en måte han mente var både sjarmerende og gutteaktig.

Selgeren fikk ikke den umiddelbare reaksjonen han hadde ventet. Vertskapet sto fortsatt som fastfrosset og bare så på ham. Hadde de gått inn i en slags transe? Han kremtet forsiktig for å gi seg tilkjenne på nytt. De kremtet begge synkront tilbake. Selgeren skvalpet litt med whiskyflaska for å minne dem på tilbudet hans, og tok seg en støyt for å understreke hva han mente. Fortsatt ingen reaksjon – rent bortsett fra strutsefjærene, da, som fortsatte å blafre i trekken fra den åpne soveromsdøra. Selv om et virvar av tanker strømmet gjennom selgerens vanligvis så rådsnare hjerne, følte han seg nå overmannet av en hittil, for ham, ukjent rådløshet. «Litt av et utstyr!» utbrøt selgeren i et siste desperat forsøk på kjekkaseri og nikket i retning av disponentens ankellange lem. «Du kunne kanskje ha nytte av en truse med myktlukende gylf. Høhøhø!» Selgeren tørrlo litt for å få med seg vertskapet på morsomheten.

Det var fortsatt ingen reaksjon. Selgeren satte seg urolig ned på sengekanten og tok en støyt til av flasken for å se om det kunne løsne litt på flokene. Han kremtet igjen, men

det kom ingen respons fra vertskapet. Nervøst reiste han seg og nærmet seg verten til de stod ansikt til ansikt. I kjellerstua hadde gjestene installert seg foran den vegghengte dekorasjonspeisen i stilren og eksklusiv utførelse med koselige, naturtro flammer, mens de ventet spent på at selgeren skulle starte sin produktpresentasjon, da de hørte et illevarslende skrik fra etasjen over.

Vi får rett og slett bite hode av all skam og løpe opp til andre etasje for å se hva som har hendt på soverommet. Det skylder vi både leseren og gjestene som venter så tålmodig på foredragsholderen, med ørene på stilker. I grunnen synd nå som vi hadde det så koselig foran dekorasjonspeisen og stemningen begynte å ta seg opp etter så mange besynderlige hendelser. Men, la gå. Vi kommer ikke videre her før vi har funnet ut hvem som skrek og hvorfor det ble skreket. Det må enten ha vært Holger, Fredrik eller vertinnen, som vi kan rope fornavnet på her: Angela. Eventuelt var det slett ikke et skrik vi hørte, men et siste fortvilet tut fra Holgers improviserte 17. mai-blåse-lem.

For å si det som det er, tror jeg ikke gjestene hadde noe imot å løsrive seg fra kosen foran dekorasjonspeisen. Som de fleste av oss var de også tiltrukket av det dramatiske og da gjerne om det var tilsatt litt pikant krydder. Kort sagt, de var ute av stand til å stagge sin nysgjerrighet. Ingen av dem hadde trodd at selgerens produktinformasjon kunne overgå den ytterst fascinerende scenen de hadde sett et glimt av gjennom soveromsdøra til vertskapet, men de var såpass veloppdragne og bluferdige at de hadde gått ned i kjellerstuen når selgeren hadde oppfordret dem til det. Nå hadde derimot skriket fra 2. etasje gitt dem en god grunn til ikke å legge bånd på sin bluferdighet. De beveget seg hals over hode opp trappen. Nora, vertinnens beste venninne hadde ikke en gang rukket å legge fra seg peispusteren.

Peispusteren hadde forøvrig for- og bakplater av ubehandlet bjørk med nydelig utskjært akantusornamentikk. Tuten var av skinnende, nypusset messing og blåsebelgen var av kunstråstoff som på utsøkt vis etterlignet ekte svinehud på en overbevisende måte –

den var dessuten i størrelsen XL, hvilket ga rom for svært mye luft per pust, men som dermed også krevet et svært vidt armslag. Dette hadde Nora eksperimentert med i noen minutter nå, og følte at hun mestret både belgens innpust og utpust med stor kraft.

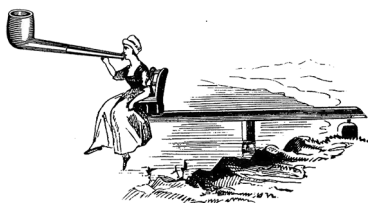
Da de ikke visste hvordan det underlige tablået i 2. etasje hadde utartet seg, røsket Noras ektemann, Didrik, i farten med seg gnistfangeren til den eksklusive, stilrene dekorasjonspeisen. «Best å være forberedt på det verste», sa han da han så sin kones forferdede ansiktsuttrykk. Hun på sin side tenkte ikke så mye på ektemannens handlinger som på hva som hadde skjedd med deres gode venner. Gjestene stod sammenstimlet i den trange kjellertrappen. «Det virker som om døra har gått i lås», sa den gjesten som stod øverst i trappa til de øvrige gjestene.

De som sto nederst kunne ikke riktig tro sine egne ører og presset seg framover for selv å kunne kjenne på døra. Dette resulterte først i et ganske stort press på de øverste, men etterhvert oppsto en god trafikkflyt der de

oppoverpressende gikk på venstre side i trappen, for så å returnere på høyre side. Til slutt hadde alle fått røsket litt i dørhåndtaket og alle var enige om at de var innestengte. Enkelte av de tilstedeværende påpekte likheten mellom situasjonen de var i og handlingen i Buñuels legendariske film Morderengelen. Men ingen av disse kunne huske hvordan det innestengte selskapet i filmen hadde gått fram for å komme seg ut. Didrik, som ellers kunne være litt av en plattenslager, var preget av stundens alvor og påpekte at dersom det ikke var dørselgeren som hadde skreket, ville han nok snart komme og holde foredraget sitt for dem.

En av gjestene, en ung, litt nervøs mann spurte høyt om hva tittelen på filmen var. «Jeg tror de kalte den Morderneglen», svarte kvinnen som stod ved siden av ham mens hun lirket ut en middagsrest som hadde kilt seg fast mellom tennene, med en kraftig, rødmalt negl. «Hva handler den om?» spurte den unge mannen og slapp ikke kvinnens negl med blikket. Spørsmålet førte til allmenne innspill fra gjestene. «Noen middagsgjester

blir visst sperret inne i et hus, eller de greier i hvert fall ikke å dra, så de blir igjen etter middagen. De overnatter», sier en. «Så er det en gjest som dør, og et par som stenger seg inne i et skap og tar livet av seg», sier kvinnen med den røde neglen. «Ja, og så er det en som blir syk og legen som også er en av gjestene har morfin, men den er blitt stjålet av en bror og en søster som har et inestuoøst forhold», sa en annen av gjestene. «Var det ikke også noe med en kvinne som påkaller ånde verden gjennom å bruke magi og så faller hun i ekstase?» «Jo, og så kommer det inn noen sauer, og de slakter en, for de har vært så lenge i huset at det ikke lenger finnes noe mat der.» «Men hvordan går det til slutt?» spør den unge mannen. Ingen rekker å svare for da går lyset og alle forsøker å komme seg ned trappen. I mørket finner de ikke frem til den gode flyten fra i sted, og de var blitt betraktelig mer nervøse etter å ha snakket om filmen. I det trange trapperommet utvikler det seg til det rene basketak mellom de oppspilte gjestene.

Didrik, plattenslageren, var fortsatt preget av at stunden ble stadig mer alvorlig. I nærheten hørte han først et sprøtt lite knekk, etterfulgt av en kvinnestemme som bannet høyt. Han trakk et futteral fram fra innerlommen. I det hadde han diverse utstyr for nødsituasjoner, blant annet en svært kraftig miniatyrhodelykt. Med sine 1500 lumen kastet den lille lykten et blendende lys over alle som befant seg i kjellerstua – og spesielt de som sto rett foran Didrik. Her befant blant annet kvinnen med de røde neglene seg – og en av disse manglet. Didrik hadde tydeligvis røsket den av henne med gnistfangeren. I hvert fall sto den illrøde akrylneglen rett ut fra gitteret. Kvinnen var så glødende av raseri at det sto gnister ut fra øynene hennes. Didrik avgjorde raskt at hans plattenslagervirksomhet fikk heller ligge brakk enn å risikere å hisse opp kvinnen mer med kommentarer av typen «Jammen bra jeg har bevæpnet meg med gnistfangeren.» Han så seg rådvill rundt i rommet og fikk øye på sin kone, Nora. Hun tok hintet og i to byks var hun framme hos ham med peispusteren som hun fortsatt hadde et fast grep om.

«Nå skal alle høre på meg, og om dere gjør det kommer alt til å gå helt fint, om ikke, kan ikke jeg svare for følgene», sa hun. Hun stod ved ektemannens side med den akkantusbeprydete peisblåseren i XL høyt hevet, som en brannfakkell i det flakkende lyset fra hodelykten hans. Ansiktet til den unge nervøse mannen lyste svakt i utkanten av lyskjeglen fra lykten og fikk Nora til å tenke på en blek fullmåne. Hvilket hint hun enn hadde tatt, talte det ikke til ektemannens fordel, og med det hun hadde funnet ut om ham i løpet av kvelden var det ikke vanskelig for henne å si: «Ikke hør på ham, han er en bedrager og vil ikke være i stand til å få oss ut av denne knipen. Ser dere ikke hva han akkurat har gjort mot stakkars Lydia? Dere må ikke et øyeblikk tro at det er tilfeldig. Hva skal han f.eks. med den distansekammen han har i brystlommen på den eksklusive skjorten sin?»

Didriks ansikt fikk et bedrøvet drag. Hadde han oppfattet hva hun nettopp hadde tenkt? Umulig! Nora skjøv tanken raskt fra seg og blåste for sikkerhetsskyld noen små, oppmuntrende puff i ansiktet på Didrik med

peispusteren. Det så ikke ut til å hjelpe. Var han virkelig oppriktig lei seg for å ha knekt Lydias akrylnegl? Neppel! Didriks empatiske evner hadde aldri nådd de riktig store høyder. Det måtte være noe annet som plaget ham. Høyst sannsynlig likte han ikke at hans kone var i ferd med å ta ledelsen over den lettere paniske forsamlingen i den mørklagte kjellerstua. Men hun kunne ikke ta ledelsen uten ham, eller rettere sagt: uten hodelykten hans, så hun måtte sørge for å gi ham en følelse av å være viktig. Ja, det hadde hun nå forresten lang trening i. Dessuten hadde han jo både gnistgitter og distansekam, og begge deler kunne komme godt med for å få dem alle ut av denne knipa.

I soverommet i 2. etasje fikk trekken fortsatt strutsefjærene til å duve lett, noe som skapte et håp om en mulig forløsning eller kanskje en forsoning mellom de to mennene som stod som fikserte i hverandres blikk med en frykt for hvilket ras som kunne utløses i det øyeblikket en av dem så mye som leet på seg. Hvem våget å være den som satte i gang skredet? Angela, som hadde satt seg på sengen,

stirret på de to mennene som om hun med sitt blikk kunne hindre det som var nødt til å komme. Det var selgeren som startet, etter at Holger hadde kremtet. Han var redd Holger skulle få overtaket om han startet, så han hoppet like godt i det og sa: «Kan vi ikke bare skrinlegge dette, legge det bak oss og se fremover?» Men så var det som om han fulgte en impuls han ikke visste helt hvor kom fra, for han kunne ikke dy seg og la til: «i et skrin med myktlukkende lokk?»

Angela stønnet lavt og lukket øynene. Blikket hennes kunne allikevel ikke lenger hindre noe som helst når selgeren kom med slike ubetenkkelige dumheter. Han kunne umulig ha innsett hvor kort lunte Holger hadde, og hun så for seg hvordan Holger om få sekunder kom til å svinebinde selgeren med sitt eget forlengete lem og dra ham med seg til skafottet for å henrette ham i en myktlukkende giljotin. Og ganske så riktig var det akkurat slike fantasier Holger tumlet med. Samt spørsmålet: Hvem ville en slik manøver gjøre mest vondt for, og ville det være verdt det, men hvilke valg hadde han egentlig? Og så gikk

tankene til en bok han hadde lest av Andries Kroese om mindfulness. Kroese hadde lansert forkortelsen S.O.A.L. – Stop – Observe – Accept – Let go. Plutselig innså han at forkortelsen jo uttaltes som SOUL, altså sjel, og så hvordan alt i universet hang sammen, og var avhengig av hverandre: han, Angela, selgeren, whiskyflaska, strutsefjærbesetningen og – skriket – som hadde skingret gjennom soveværelset og fått strutsefjærene til å blafre enda litt mer nervøst, men allikevel ikke greid å vekke dem fra transen de var i. Hvem hadde skreket? Og hvordan sto det til med gjestene i peisestua? Holger kjente at han frøs og at det ikke var bare-bare at alt i universet hang sammen. Men han var vert, og det medførte visse forpliktelser.

Sterkt påvirket av kraften fra Universets Godhet vokste tanken om tilgivelse seg stor i brystkassen og han kjente fukten i øyekroken og edelmot over sin egen evne til å slippe hevntankene og igjen rette oppmerksomheten mot det som han knapt hadde rukket å skjenke en tanke siden hans ublide møte med det myktlukkende toalettsetet, nemlig gjeste-

ne. Han innså at han helt hadde sviktet sin rolle som vert. Fredrik, som hadde blåst seg opp og holdt hele sin omfangsrige selgerkropp i alarmberedskap, så at Holgers kropp sluppet av, nærmest smeltet, da den for ham fullstendig ukjente kraft endret hele Holgers fysiske fremtoning. Angela var vitne til at to menn oppblåste av raseri og frykt, seg sammen som om noen hadde sluppet luften ut av to badedyr, og var fortsatt usikker på om dette ga grunn til bekymring eller ikke. Hun visste derfor ikke om situasjonen var velegnet til å ta opp en problemstilling hun lenge hadde gått og båret på alene. Mens de alle tre fortsatt befant seg fordypet i sine respektive tanker, og ingen av dem ennå hadde ytret et ord, hadde en ugle satt seg på fugebrettet utenfor vinduet. Den satt der urørlig, svakt opplyst av nattens måneskinn og stirret på uglevis inn på den underlige scenen der inne.

I motsetning til hva man skulle tro av volumet på stemmen, var det ikke noen stor ugle som satt der ute og glippet med de svarte, blanke øynene sine. Det var faktisk et berner-

kelsesverdig misforhold mellom stemmekraften og kroppsstørrelsen på den lille pjusken – og enda mer bemerkelsesverdig var det at dens menneskeliknende skrik ikke hadde greid å vekke dem fra transen. Eller hadde den det, bare på en måte som gjorde årsak og virkning utydelig? For hvorfor skulle ellers Holger plutselig begynne å tenke på universelle sammenhenger? Angela syntes den liknet litt på uglen som opptrer i den tsjekkiske juleklassikeren «Tre nøtter til Askepott» der den slipper en nøtt på stallgulvet så den knekker og lar en flik av et staselig klesplagg komme til syne. Og sannelig, nå plukket også uglen utenfor vinduet opp en liten grein med tre nøtter på. Sett på maken! Mer rakk ikke Angela å tenke på den saken før hun ble oppmerksom på at Fredrik og Holger hadde satt seg i bevegelse. Holger begynte på nytt å rulle sitt lem til en kompakt serpentin, og Fredrik, som hadde plukket opp lege-teipen, rev av passende lange stykker til Holger etterhvert som han rakte ut hånden etter dem.

Hun lirket fram en sigarett fra et elegant sigarettetu i og satte den inn i et smakfullt munn-

stykke av rav og sølv, tente sigaretten, og tok et par dype drag mens hun betraktet etuiet der det var inngravert et monogram som flettet seg rundt en stilisert ugle, gudinnen Athenes symbol, visdommens symbol. Etuiet var et gammelt arvestykke nedarvet på morsiden gjennom generasjoner. Blikket vandret fra den stiliserte uglen på etuiet til uglen utenfor vinduet. Kunne den avsløre hvem som hadde skreket, eller oppklare hvem av gjestene det var som forsøkte å lure henne? Fantet det kanskje en hemmelig beskjed i nøttene? Hun listet seg mot vinduet, benyttet anledningen nå som mennene pludret i vei og utviste en slik overraskende omsorgsfullhet for hverandre og for dette perverst forstrukete lemmet.

Hun var framme ved vinduet og skulle akkurat til å vri opp haspene da ugla skrek på nytt. «Kle-vitt kle-vitt!» utbrøt den med en skremmende menneskeaktig stemme og kastet seg ut fra fuglebrettet. På utstrakte vinger forsvant den lille kattugla inn i mørket og ble borte. Men de tre nøttene lå fortsatt igjen på fuglebrettet. Angela åpnet vinduet og strakte

seg etter nøttene. Hun kjente den kjølige nat-
teluften kile over de bare armene og minnet
henne på at den mørkelilla aftenkjolen ikke
var helt presentabel lenger. Hun måtte finne
fram noe annet. På vei mot det store walk-in-
closet'et løsnet en av nøttene fra greinen og
falt i gulvet med et lite «Pling!» Og sannelig!
En liten flik stakk ut der nøtta hadde spruk-
ket. Hun dro i fliken, og ut kom det en liten
lapp som hun brettet opp med fingre som
skalv av iver. «Myndighetsperson» var det
eneste som sto på lappen.

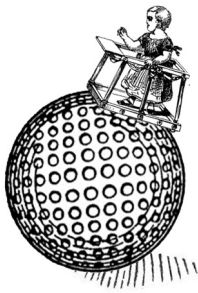
Hvem kunne det sikte til, var det en av gjes-
tene? Hun skottet inn på de to mennene som
omsider var ferdig med håndarbeidet sitt.
Det var neppe en av dem. Holger hadde fått
på seg selskapsantrekket igjen og nå befant
de to tidligere kamphanene seg overrasken-
de nok i noe som virket som en fortrolig
samtale. Didrik, tenkte hun, kunne han være
myndighetspersonen? Hun så ned på papir-
lappen, snodde den nervøst mellom fingrene,
snudde den rundt, papirlappen var jomfrue-
lig hvit, teksten var forsvunnet! Overrasket
og ikke så lite distré fjernet hun renseposen

på kjolen hun hadde valgt ut og underlig nok, der forsvant også teksten på renseposen. På nytt gransket hun den lille papirlappen, men den var fortsatt like hvit. Hun holdt den i nærheten av noen skoer og vips, der forsvant teksten på dem også. Hva slags merkelig oppsugingsevne var det i papirlappen? Uansett hva det var, bestemte hun seg for å holde det for seg selv foreløpig. Hun brettet den sammen, stakk den ned i BHen og gikk ut til de to mennene for å få hjelp til å trekke opp glidelåsen i ryggen. Samtalen mellom dem stilnet brått. Litt for brått, tenkte Angela, men hun sa «Så flott å se dere så vel forlikte, men nå må vi finne ut av hvor det er blitt av gjestene.»

Angela tok et godt tak i overarmen på hver av de forlikte kamphanene og geleidet dem inn i stuen på en måte som hadde til hensikt å få det til å se ut som om de galant førte henne – sitt stridens eple – inn til de ventende gjestene. Stuen var, som vi allerede vet, tom for gjester. «Har de gått hjem?» undret Angela. Så ergerlig! Nå som hun hadde skiftet antrekk og allting. Angela dykket raskt ned i

sitt personlige idébasseng hvor hun fant flere løsningsforslag som hun suksessivt utførte:

1. sjekket om gjestenes ytterplagg fortsatt befant seg i entreen, hvilket de gjorde
2. spurte Fredrik om hvor han hadde sett gjestene sist, hvilket var i kjellerstuen
3. ilte bort til kjellerdøra og konstaterte at den var låst og at nøkkelen manglet – strek i regningen
4. dykket på nytt ned i idébassenget og kom opp igjen med “kontakt vaktmesteren!” som aksjonspunkt
5. slo vaktmesterens nummer mens hun beordret Holger til å gjøre i stand et brett med forfriskninger Fredrik sto med hendene i siden og så beundrende på hvilken klarsynt og myndig handlekraft Angela utviste. Og hvor drevent Holger mikset drinker – helt uaffisert av serpentinen som skjulte seg innenfor dressbuksene. De hadde utført et upåklagelig rulle- og teiparbeide sammen. Fredrik var ørlite imponert over seg selv også.

Nede i peisestuen hadde Didrik greidd å sette flammene i dekorasjonspeisen i bevegelse. Nå satt de rundt bordet i kjellerstuen i det særdeles svake, men høyst naturtro flakken- de lyset, og forsøkte å legge en slagplan for hvordan de kunne komme seg ut. Stemningen var trykkende, og forholdet mellom ektefellene anspent. Lykten han så imponerende hadde trukket fram for bare et øyeblikk siden, hadde sluttet å virke. Den unge mannens måneformede ansikt fortsatte å skinne blekt, nok til at det sparsomme lyset som utgikk fra det, samt den naturtro flakkingen fra flammene i dekorasjonspeisen, fikk gjenstandene i rommet til å kaste de underligste skygger mot de enkle, hvitpussete murveggene. Det dansende skyggespillet til en kvast med evighetsblomster satte kjellergjestene i en uhyggelig sinnstilstand. For å holde motet oppe, ble de enige om å lage en selskapslek, som senere skulle vise seg å få fatale følger for enkelte av dem. Den gikk ut på at hver og en av dem skulle fortelle en historie ut i fra hva de så i det mystiske skyggespillet og på den måten korte ventetiden og dempe rastløsheten mens de forsøkte å komme på

en glup løsning for å unnslippe kjellerstue-tilværelsens dysterhet, eller aller helst ønsket de å bli reddet. Men i de tørre strupene var det som om tungebåndene hadde klebet seg fast mot de knusktørre ganene. Ingen greide å komme med en eneste lyd. Det fullstendige fraværet av lyd, for selv om dekorasjonspeisen hadde naturtro flammer, laget de ikke naturtro lyder, fikk dem til å skvette ekstra høyt, da de etter en stund hørte en frenetisk krasling fra kjellertrappen. Den varte bare et øyeblikk, akkurat så kort at de lurte på om ikke det var innbilningen som drev gjøn med dem, men var det mulig at alle kunne innbille seg den samme lyden samtidig, en slags kollektiv innbilningskraft?

Samtlige skottet oppmuntrende bort på måneansiktet som jo var den eneste av de tilstedeværende som kunne lyse opp, og dermed også se noe, i den mørklagte kjellertrappen. Han reiste seg motvillig og tuslet av sted. Didrik likte ikke helt at han kom i skyggen av denne anemiske skikkelsen og bestemte seg for å bli med ham. Han skyndte seg etter måneansiktet som var kommet halvveis opp

i trappen. Der, på det øverste trappetrinnet, kunne Didrik og måneansiktet skimte et lite vesen i knallrød kjole og med blodrøde negler, eller var det klør? En klo var visst forresten brukket av. Det var en rotte, men etter bekleddingen og negllakken å dømme, skjønte Didrik og måneansiktet straks at det var Lydia, den hissige gjesten, som hadde blitt forvandlet til en rotte. Lydia snudde seg og freste til dem. Hun ville tydeligvis ikke bli forstyrret i sin besettelse – å krafse seg ut gjennom kjellerdøra. «Nei, nei, vesle Lydia. Det der går ikke, vet du», sa Didrik overbærende og løftet henne opp mellom de to distanse-kammene han heldigvis alltid hadde med seg på innerlomma. Lydia sprellet og glefset det hun var god for, men Didrik og måneansiktet fikk til slutt brakt henne i sikkerhet i et provisorisk bur de laget ved å sette gnistgitteret i trekantformasjon på kjellerstuebordet. Didrik tørket fråden av de to distanse-kammene og puttet dem tilbake i innerlomma mens måneansiktet lyste opp hans stolte ansikt.

Nå skjedde alt i rask rekkefølge. Det hørtes et drønn fra øverst i trappen, noe som fikk

de allerede til bristepunktet utspente nerve-
ne til Måneansiktet til å revne. Han skumpet
til bordet, buret veltet, og med et målrettet
fraspark fløy Lydia ut i rommet og satt i stru-
pen på Didrik. «Nå er det nok», freste hun.
Måneansiktet ble om mulig enda blekere og
lyste svakere. I kombinasjon med det blafren-
de lyset fra dekorasjonspeisen, ble gjestene
vitne til en merkelig scene. Didrik forsøkte
med den ene hånden å slite Lydia vekk fra
strupen mens han med den andre prøvde å
få tak i distansekommene han akkurat hadde
lagt i baklommen. Han fikk omsider Lydia
løs, men nå boret hun seg i stedet fast i hån-
den hans med de små rød-lakkerte negleklør-
ne sine. Han ristet hånden så kraftig at hun til
slutt falt av og ble borte mellom skjorten og
jakken hans et sted. Før han rakk å reagere,
hadde hun krafset seg gjennom skjorten og
forsvunnet rett inn i buken hans. Klærne var
revet i stykker, men ingen spor etter den bru-
tale inntrengingen var å se på huden. Mens
han forsøkte å rette på de ødelagte klærne,
drysset det ned på bordplaten ni ørsmå,
rød-lakkerte negler. Den kvinnen vil bli mitt
endelikt tenkte han, mens han forsøkte å jus-

tere ansiktet sitt slik at det skulle virke som om han hadde full kontroll over situasjonen. De andre gjestene satt som lamslåtte og hadde vanskelig for å tro det deres øyne akkurat hadde sett.

Nora tok fram peispusteren igjen og blåste et par beroligende puff på sin ektemann og kremtet litt før hun begynte. «Jeg har sittet en stund og fantasert over bildene som dukker opp i skyggespillet på veggene her, og ser en fortelling om et synkende skip. Flammene blir til bølger som stormer omkring baugen på plimsolleren som er i så dårlig stand at den aldri burde ha lagt fra kai. Jeg tenker på de som er om bord, og at noen av disse må ha visst at fartøyet ikke var sjødyktig lenger. Videre faller det meg inn at vår situasjon her i kjellerstua kan sammenl...» Lengre kom hun ikke før hun ble avbrutt av et nytt drønn fra øverst i trappen. Deretter fulgte et brak og lyden av treverk som ble splintret. En lysstrime falt nedover trappetrinnene.

For gjestene som hadde sittet innesperret i kjelleren, hadde det spede lyset en kraftfull

virkning. Det var noe mystisk over den vesle lysstrimen. Og stillheten som fulgte drønnet, fikk det til å gå et forsiktig gisp gjennom forsamlingen da en skinnende hvit ugle kom glide inn i rommet fra trappen, og satte seg på bordet rett ved det provisoriske buret de hadde holdt Lydia fanget i.

Den fikserte alles oppmerksomhet der den satt med store, kloke, glasslignende øyne, og med dette underlige lyset som strålte ut fra den. Den blunket litt, og de kunne ha sverget på at den kremtet, men den ble avbrutt av at vertskapet kom ramlende ned trappen og inn i rommet sammen med selgeren, og der kom sannelig den bekymrete og hoderystende vaktmesteren også med en kraftig neve rundt brekkjernet han akkurat hadde brutt opp døren med. Nå hørte de det kremtet igjen, og det var ingen tvil om at det var ugla som renset og klargjorde strupen.

Kjellerforsamlingen hadde kanskje håpet at ugla ville holde en forblommet tale og derved få belyst situasjonen på en oppklarende måte, men da den var i ferd med å trekke

pusten for å forberede seg på de innledende replikkene, fikk den øye på den lille rottekvinnen. Hun hadde akkurat krafset seg ut gjennom Didriks skjorte og satt nå og plirte mot lyset mens hun lente seg nonsjalandt mot bukselinningen som om det skulle ha vært et verandarekkverk. Hun var i ferd med å tenne seg en røyk da hun brått ble snappet opp av ugla idet den gled lydløst forbi en måpende Didrik. Hånden hans var fortsatt på vei til å fiske distansekkammene opp av baklomma da Lydia forsvant ned gjennom uglas spiserør. Den glattet litt på fjærene og kremtet igjen.

Men den kom ikke videre, ordene forsvant fortere enn den greide å tenke dem. Den kremtet igjen for å vinne tid mens den grublet; hva er det som skjer med meg, er ikke jeg visdommens orakel, kanskje? Ordene sitter vanligvis så løst i min munn og jeg har sjelden problemer med å lire av meg lange tirader om ethvert emne, men nå ligger det bare et høyst merkverdig ord særdeles løst på tungen som jeg ikke engang vet hva betyr. Pokker heller! Kanskje jeg ikke skulle vært så glupsk og slukt den lille rottekvinnen. Mu-

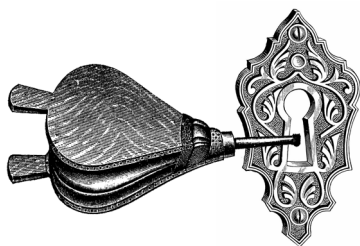
lig at hun forkludrer mine ellers så strålende talegaver. Forsamlingen satt forskrekket og ventet på uglas neste trekk, den kjente rusen over å ha dem i sin hule hånd, eller i sine krumme klør, rettere sagt. Det eneste som forstyrret dens glede over å trollbinde forsamlingen var dette uforståelige ordet som lå og vippest på tungen og truet med å slippe taket. Det lød mer kremting og harking, nærmest gurgling, fra ugla, og der kom Lydia flyvende gjennom rommet og tok sikte på Didriks bukselinning. Den voldsomme kraften i bevegelsen gjorde det umulig å holde på ordet lenger, det gled av tungen helt ufrivillig. «Pumpetermos!» Den selvhøytidelige ugla så ille berørt ut.

Herregud! Noe så pinlig. Om den bare kunne få gjort det usagt igjen; slettet, reversert, glemt. Og hvor pokker kom det tåpelige ordet fra? Pumpetermos, liksom! Og verst av alt, ordet hadde gjort ugla selv til en verbal pumpetermos – en slurvete sludderutsprutende TV-kanne. Ugla rødmet under de hvite fjærene, noe kjellerforsamlingen ikke så ut til å legge merke til. De så i det hele tatt ikke ut

til å ha latt seg avskrekke av pumpetermosutbruddet, men satt fortsatt forventningsfullt vendt mot ugla med øynene litt sammenkneppet som om de anstremte seg for å forstå et hemmelig budskap. Dette beroliget ugla slik at den fikk igjen fatningen. Mon tro om det ikke var betimelig med en repetisjon av det alltid så populære nøttetrikset? Fram fra under venstrevingen trakk den en liten hasselnøtt som var praktfullt decoupage-prydet av utklipp fra NAFs veibok fra 2004; perfekt belyst av måneansiktets selvlýsende fjes. Et henført gisp gikk over forsamlingen. Selv Lydia måtte titte fram fra Didriks bukselinning.

Noe hun gjorde svært motvillig. Der møtte hun i et kort øyeblikk Angelas overraskede blikk, men Angela, som den rutinerte vertinnen hun var, fant uanstrengt tilbake likevekten som var hovedregel nr.1 for ethvert vertskap. Hun sendte et av sine mest frapperende smil til Holger der han stod med et brett fylt av de festligste drinker og som mest av alt lengtet etter å sette fra seg drinkene og miste likevekten sammen med Angela.

Angela så på ugla, den kunstferdig dekorerte nøtten, videre på Didrik, som forfjamsset forsøkte å dytte Lydia ned bak bukselinningen igjen, mens rødmen spredte seg som et fyrverkeri fra brystet, opp langs hals og nakke for til slutt å eksplodere i ansiktet hans. Kunne det virkelig være han som var myndighetspersonen det hadde stått om på lappen i den andre nøtten, og hva med det lille rotteaktige vesenet som hang nesten provoserende avslappet ut over kanten på bukselinningen hans og i høyeste grad minnet om Lydia?

Da ugla merket at den måtte dele selskapets oppmerksomhet med vertskapet, innså den at den måtte gjøre noe for å endevende situasjonen til sin fordel. På nytt kremtet den. Gjestene tok motvillig blikket bort fra den oppsiktsvekkende Angela og Holgers særdeles fristende drinker.

Så startet ugla å deklamere i et svært høytidelig og oppstyltet toneleie:

Hva er det ugla vil ha?

Ikke er det fiskepudding,
og ikke vil den ha grøt.

Rått kjøtt vil den ha og en kartleser,
så vil den vagle seg på pinnen og lyskes.

«Haha! Der tok eg deg!» triumferte vaktmesteren med en tilgjort Gorgon Vaktmester-aktig stemme som slett ikke kledde hans ellers så joviale framtoning. Man kunne nesten tro han hadde tørna. «Ja, du er virkelig en mann for dine nøtter», repliserte ugla akkurat så søvnig indignert som bare en ugle kan. «No skal ikkje du vera så forbanna ekvivokk, du din ulykksalege burugle!» Mer rakk ikke den rasende vaktmesteren å si før

han deiste sprellende inn i kjellerstueveggen.

Uglas kommentar hadde tydeligvis brakt vaktmesteren mer ut av likevekt enn hva man normalt sett kunne ha forestilt seg. Hvorfor var han så nærtagende i forhold til nøtter? Hadde han kanskje ingen, rent bortsett fra den han hadde i hånda? Og forresten hadde han den ikke i hånda lenger heller. Den hang på nytt i fritt sjev mellom tak og gulv foran et snes forbløffede øyne. Vaktmesteren sparket fra veggen og svingte seg på nytt i retning av nøtta med framstrakte hender.

Men da han hadde nøtta innen rekkevidde ble han trukket tilbake mot veggen, så svingte han tilbake mot nøtta igjen, som aldri sluttet å falle, og slik ble han hengende å pendle mellom veggen og nøtta som virket som om den var i besittelse av en snodig gravitasjonskraft. For å skjule sin etter hvert fullkomne mangel på likevekt, begynte Holger helt mekanisk å dele ut de fargesprakende drinkene til gjestene som altfor lenge hadde vansmektet under vertskapets fravær av god skikk og bruk i selskapslivet, mens han, for å berolige

seg selv, plystret på en intetsigende pop-låt. «Hva med meg?» skurret det fra den taktfast svingende vaktmesteren, «Skal eg berre hengje her og oscillere, liksom, mens dokker hyggjer dokker med leskande drinker i gilde moteriktige farger? Eg er rett nok ingen gjest i dette særsynte selskapet, men det må da være måte på jammerleg handsaming av ein hederleg arbeidskar.» Han hadde dempet det Gorgon Vaktmester-aktige tonefallet sitt betraktelig og fremstod atskillig spakere enn da han først kom svingende triumferende inn over gjestene. Det var ingen som brydde seg om å svare ham, for nå hadde nøtta, som fortsatt hang i sitt uforanderlige fall, begynt å folde seg ut til den dekket hele bordet, og den fortsatte å bre seg utover. Det som foldet seg ut foran dem var et kart.

– Eller nærmere bestemt en plantegning over kjellerstua i målestokk 1:1 – så man kan lett forstå at tegningen tok stor plass. Nå hang den i folder utover kanten på bordet og este bortover langs gulvet. Kjellerforsamlingen bøyd seg ned og krabbet rundt for å utforske plantegningen. Stemningen var hektisk, men

fokusert. Selv vaktmesterens pendling hadde avtatt til noen vage svingninger. Nå hang han der og studerte den fliken av plantegningen som hadde krøpet bortover mot ham. Men det var måneansiktet som først fant noe av betydning; ikke uventet ettersom han var be-
gunstiget med bedre arbeidslys enn hva de andre var. «Jøss!» utbrøt han. «Her står det merket av hvordan vi skal komme oss ut av kjelleren, så nå kan vi velge om vi vil forlate lokalet eller fortsette å bli her.» Flere av gjestene tok til å juble og skåle i de fargesprakende drinkene, mens Nora forsøkte å holde hodet kaldt ved å blåse litt på seg selv med peispusteren. Hun følte seg febril. Hvordan skulle det gå med henne ute i verden nå som Didrik var besatt av en rottekinne og dessuten ikke hadde grepet om verken hodelykt eller distanse-kammer lenger. Nei, kanskje burde hun velge å bli værende.

Angela var skuffet. Hun hadde håpet at den siste nøtta ville åpenbare svaret på hvem myndighetspersonen egentlig var. Kanskje hadde hun egentlig håpet på selv å bli utpekt som denne. Holger var heller ikke blant dem

som skålte og jublet. Han følte seg bekymret over oppstyret og den usikre framtiden. Nå kjente han dessuten at plasterteipen var i ferd med å løsne.

Etterord

Undertegnede har siden julen 2007 forært hverandre julekalendere der hver luke har inneholdt et ord. Ordene har senere blitt benyttet til å lage pingpongfortellinger – fortellinger som er skrevet ved at vi har pingponget avsnitt til hverandre via epost. Hvert nye avsnitt har måttet inneholde ett nytt julekalenderord.

Reglene for fortellingene har variert fra gang til gang – om det skal være en fast eller fri sjanger, om åpningssetningen skal være gitt, og hvor evt. åpningssetningen skal hentes fra. I tilfellet med Disponent Karlsen er åpningssetningen hentet fra en bok i finsk grammatikk.

Ordene har vi valgt enten fordi de er så små og betydningsløse, som *sivror* og *dertil*, fordi vi synes de er spesielt vakre, som *bedrøvet* og *bevre*, fordi de er absurde og rare, som *flyfoning* og *undringsfakta* eller fordi de pranger i all sin makt og avmakt i form av menings-

løse nyord, som f.eks. *kostnadspraktisk*, eller fordi de gir fine assosiasjoner, som *mykt-lukkende* og *bøyglasspolert*.

Pingpongfortellingene er et ledd i den mangslungne virksomheten til Foretaket for innbilt sannhetssøkende virksomhet (heretter: Foretaket) og tar sikte på å lete etter nye metoder for å frembringe tekster.

Pingpongfortellinger er en særdeles smal genre og fenomenet fortjener mer oppmerksomhet fordi den i sitt vesen er maktnedbrytende. Metoden kan brukes av alle og resultatet kan leses av alle. Fenomenet er i seg selv egnet til å vekke glede og undring over språkets mange ubrukte muligheter samt til å reflektere over hvordan vi bruker det.

Ordliste

- 1) **myktlukkende**, side 5
(av myk og lukke) egenskap til gjenstand som er utstyrt med hengsel med innebygd motstand

- 2) **parveny**, side 5
(fr, av parvenir 'komme fram i verden') nyrik person, oppkomling

- 3) **nådesmule**, side 6
(av nåde og smule) smule som er utdelt i nåde, egentlig ekstra små smuler

- 4) **luditt**, side 7
i dag en beskrivelse på en eller flere som er motstander av teknologiske fremskritt eller endringer. Når ordet brukes om moderne forhold, ikke om sitt historiske opphav, betyr det oftest teknologipessimist.

- 5) **disponent**, side 7
(gj ty. fra lat.) (ansatt) leder for forretningsvirksomhet, forretningsfører

- 6) **møbius**, side 8
forklars i teksten

7) **tåkelegge**, side 9

dekke med kunstig tåke, f eks ved militære operasjoner;

overf: dekke over, skjule t- de faktiske forhold

8) **trendtendenser**, side 10

(av trend og tendens) moteretning

9) **slippbelegg**, side 11

(av slippe og belegg) belegg (f.eks. i gryter) som ikke ting setter seg fast i

10) **gangsyn**, side 12

1 ha g- se godt nok til å gå alene / miste g-et bli blind

2 overf.: vurderingsevne mangle politisk g-

11) **lefle**, side 14

(fra ty, lty) smiske, jatte, til en viss grad godta l- med sine overordnede / l- med fascistiske ideer

12) **kribling**, side 14

(av krible) klø, prikke, krisle

13) **stivpyntet**, side 15

(av stiv og pynte) så kraftig pyntet at man får noe stivt over seg

14) **sinnrik**, side 15

(fra ty., lty) skarpsindig uttenkt, kløktig en s-konstruksjon, plan

15) **ufortynnet**, side 17

negasjon av fortyntet, dvs. ikke blandet ut f.eks. med vann

16) **virvar**, side 18

(fra ty., av wirren 'forvirre') forvirrende samling av mange enheter; rot, røre

17) **dekorasjonspeis**, side 19

peislignende dekorasjon som ikke gir noen varme

18) **skam**, side 19

1 vanære, skjensel leve i s- / bringe s- over en / sitte der med s-men / våre løpere gjorde ikke s- på klubben gjorde en god innsats / gjøre s- på noen overgå / han er en s- for hele bygda / gjøre noe til s-me vise at det ikke medfører riktighet / gjøre noe for s-s skyld

2 blussel, anstendighet(sfølelse) ikke eie s- i livet / bite hodet av all s- sette alle sømmelighetshensyn til side / det var både synd og s- vanærende

3 ulykke, skade s- få den som sier slikt / s- å si så gikk det dårlig dessverre

19) **peispuster**, side 20

liten blåsebelg

20) **kunstråstoff**, side 20
kunstig råstoff, evt. råstoff man kan lage kunst av

21) **gnistfanger**, side 21
(av gnist og fange) grovtrådet ståltrådduk som brukes i peiser og skorsteiner for å hindre at gnister el. glødende kullbiter farer ut i rommet

22) **plattenslager**, side 22
(fra lty 'plateslager, blikkenslager') en som slår plater, bedrager

23) **basketak**, side 23
(av *baske og II tak) 1 hard strid; slagsmål komme i b- med en 2 hardt strev, kav

24) **futteral**, side 25
(ty., av mlat, opph germ, sm o s II fôr) hylster, etui legge brillene i f-et

25) **distansekam**, side 26
(av distanse og kam) kam på klippemaskin som regulerer distansen mellom hodebunn og saks og dermed også lengden på håret

26) **bedrøvet**, side 26
(fra lty, eg 'gjøre grumset, formørke') gjøre sorgfull, skuffe, gremme det b-r meg å

måtte si dette / være b-t over noe / b- foreldrene sine

27) **skrinlegge**, side 28

1 legge i skrin; begrave

2 legge til side planene

28) **svinebinde**, side 28

binde på hender og føtter

29) **velegnet**, side 30

(av *III vel) finne et v- sted

30) **pjusk**, side 31

I pjusk n1 (av *pjuske)

1 (hår)tjafs

2 skrap

II pjusk a3 pjusket se p- ut

31) **munnstykke**, side 31

del av f eks et blåseinstrument el. en pipe til å sette for munnen; rørformet stykke til å røyke sigaretter i

32) **myndighetsperson**, side 33

(av myndighet og person) en person med ekstra stor myndighet

33) **oppsugingsevne**, side 34

evne til å absorbere fuktighet, gjelder f.eks. tørkepapir

34) **idébasseng**, side 35

(av idé og basseng) et lager/arkiv for påfunn/innfall

35) **evighetsblomst**, side 37

plante med blomst som beholder form og farge også i død tilstand

36) **besettelse**, side 39

1 okkupasjon tyskernes b- av Luxembourg

2 galskap, mani tanken på hevn var blitt (til) en b- hos henne

3 det å besette (3) ved b-n av en stilling

37) **endelikt**, side 40

(norr endalykt, av lykt 'avslutning') død; ende; slutt et sørgelig endelikt

38) **plimsoller**, side 41

(etter Samuel Plimsoll, som fikk innført skipskontroll i 1875) gammelt, sjødyktig skip, dødsseiler

39) **glasslignende**, side 42

glassaktig, gjennomsiktig, blank, stiv

40) **forblommet**, side 42
(av foreld forblomme, eg ‘smykke med blomster’,
fra lty) dunkel, tvetydig en f- hentydning, trussel

41) **pumpetermos**, side 44
(av pumpe og termos) termos med pumpeinn-
retning

42) **decoupage**, side 45
dekorasjonsteknikk der motiver rives eller klippes
ut, spesielt fra servietter

43) **endevende**, side 47
~vende snu helt om (på) e- kofferten / e- gamle
teorier

44) **orakelaktig**, uteglemt
(fra lat. av orare ‘tale’) orakellignende

45) **takåsanke**, uteglemt
beslag som anvendes til forankring av takåser til
primærbjelker. Beslaget er spesielt anvendelig i
skjulte konstruksjoner.

46) **ekvivokk**, side 47
tvetydig, som hentyder til eller halvt skjuler noe
slibrig.

47) **oscillere**, side 49
(fra lat.) svinge periodisk, pendle

48) **febril**, side 50
(fra lat. febrilis, av febris 'feber') f-e sykdommer
sykdommer med feber

